

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลัก คุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนัก สำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐาน ของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โดยใช้หลักคุณธรรม พื้นฐาน ๘ ประการ ซึ่งประกอบด้วย ๑) ความขยัน ๒) ความประหยัด ๓) ความซื่อสัตย์ ๔) ความมีวินัย ๕) ความสุภาพ ๖) ความสะอาด ๗) ความสามัคคี และ ๘) ความมีน้ำใจ นโยบายนี้ได้กำหนดแนวปฏิบัติ สำหรับสถาบันการศึกษาในการจัดการศึกษาโดยจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการ กับการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข ก้าวสู่สังคมคุณธรรมนำความรู้ * โดยมีเป้าหมายเพื่อความอยู่รอดปลอดภัย ความเจริญของประเทศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนบนรากฐานของคุณธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีงาม ควรแก่ การประพฤติปฏิบัติ การพัฒนาบุคคลโดยใช้คุณธรรมนั้น เป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาคนในชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยกาย วาจา ใจ

โรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีพันธกิจสำคัญ ที่กำหนดไว้ คือ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม ความมีไมตรี และขนบธรรมเนียมอันดีงามของไทย พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์^๒ ประกอบกับแนวคิดของผู้ก่อตั้งและผู้บริหารโรงเรียนที่เห็นว่าคุณธรรม จริยธรรม มีความสำคัญเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังในโรงเรียน เพราะช่วยให้นักเรียนเป็นคนดี

* ชิตณรงค์ ขดภูเขียว, ปฏิรูปการศึกษากับ ๘ คุณธรรมพื้นฐานที่ควรปลูกฝัง , [ออนไลน์]

แหล่งที่มา : <http://www.vcharkarn.com/varticle/32103#P4> [๓๑ ธ.ค. ๒๕๕๔].

^๒โรงเรียนจรัสพิชากร, รายงานผลการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒,

(นครศรีธรรมราช : โรงเรียนจรัสพิชากร, ๒๕๕๓), หน้า ๑๖.

มีระเบียบวินัย มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สามารถพัฒนาหรือควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ ลดความขัดแย้ง เกิดความสามัคคี ทำให้สังคมโรงเรียนอยู่เย็นเป็นสุข มีความสงบเรียบร้อย และมีบรรยากาศที่ดี เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี โดยให้มีการสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านคุณธรรมที่หลากหลาย เช่น การเข้าค่ายอบรมคุณธรรม, กิจกรรมไหว้พระ ๙ วัด, ศึกษาศิลป์ ๙ ประการ และถวายสังฆทานก่อนเข้าเรียนในวันธรรมสวนะ, การนิมนต์พระสงฆ์มาสอนตามโครงการ พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน, โครงการจิตอาสา และการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าสอบธรรมศึกษา ในสนามหลวง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่บูรณาการควบคู่กับการปลูกฝัง คุณธรรมพื้นฐานทั้ง ๘ ประการดังกล่าวข้างต้นของโรงเรียนจรัสพิชากร จะก่อให้เกิดประโยชน์ อย่างกว้างขวางทั้งต่อตัวนักเรียนเอง กล่าวคือ เป็นแนวทางทำให้นักเรียนได้กำหนดพฤติกรรม ของตนเอง เพื่อทำให้เกิดความสุขในการดำเนินชีวิต และยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน และสังคมโดยรวม เพราะคุณธรรมเป็นหลักสำคัญที่ทำให้มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข โดยเฉพาะในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดการแพร่กระจายในด้านข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการไหลของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อนึ่ง การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม จำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะ ทำให้ทราบว่าการดำเนินการประสบผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่เพียงใด นักเรียนได้นำ หลักคุณธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร ตลอดจนมีปัญหาหรืออุปสรรคในส่วนตัว ที่จะต้อง ได้รับการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้ดีขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี และอาชีพบิดาหรือมารดาต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ โรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต ได้แก่

- ๑) ความขยัน
- ๒) ความประหยัด
- ๓) ความซื่อสัตย์
- ๔) ความมีวินัย
- ๕) ความสะอาด
- ๖) ความสุภาพ
- ๗) ความสามัคคี
- ๘) ความมีน้ำใจ

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ต้องการทราบการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ใน
การดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ว่าเป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ต้องการทราบผลการเปรียบเทียบการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอย่างไร

๑.๔.๓ ต้องการทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการส่งเสริม
การนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชการ
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่าเป็นอย่างไร

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้
ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๕.๒ นักเรียนที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๕.๓ นักเรียนที่มีอาชีพบิดาหรือมารดาต่างกันมีการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน
๔ ประการมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ **คุณธรรม** หมายถึง ความดีงามในจิตใจที่ทำให้บุคคลประพฤติดี พุทธิ รู้สึที่ดี
 ผู้มีคุณธรรมเป็นผู้มีความเคยชินในการประพฤติดีด้วยความรู้สึกลงในทางดีงาม ในที่นี้หมายถึง
 คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ประกอบด้วย ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย
 ความสะอาด ความสุขภาพ ความสามัคคี และความมีน้ำใจ

๑.๖.๒ ขยัน หมายถึง การมีความตั้งใจในการเรียน มีความพยายามในการทำงาน
ส่งครู มาโรงเรียนแต่เช้า ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ และ ทบทวนเนื้อหา
ที่ได้เรียนไปแล้ว

๑.๖.๓ ประหยัด หมายถึง การใช้จ่ายเงินที่ได้รับจากพ่อแม่อย่างเห็นคุณค่า ใช้โทรศัพท์ตามความจำเป็น รู้จักเลือกซื้อเฉพาะสิ่งของที่จำเป็น และ มีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายของตนเอง

๑.๖.๔ **ข้อสัถย์** หมายถึง การมาถึงโรงเรียนและเข้าห้องเรียนตรงเวลา ไม่ทุจริตในการสอบ ขออนุญาตเจ้าของก่อนหยิบของมาใช้ และยอมรับผิดเมื่อกระทำความผิด

๑.๖.๕ **มีวินัย** หมายถึง การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน เข้าแถวเพื่อรับบริการต่างๆ และปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนอย่างเต็มที่

๑.๖.๖ **สะอาด** หมายถึง การทิ้งขยะลงในถังขยะหรือที่ที่จัดไว้ให้ รักษาห้องเรียน ห้องนอน ห้องน้ำ และบริเวณบ้านอย่างถูกสุขลักษณะ และล้างมือก่อนรับประทานอาหาร

๑.๖.๗ **สุภาพ** หมายถึง ความอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ ใหว่พ่อแม่ ก่อนไปโรงเรียนและเมื่อกลับถึงบ้าน ทำความเคารพครูทั้งในและนอกห้องเรียน และไม่พูดคำหยาบต่อพ่อแม่ ครู และเพื่อนๆ

๑.๖.๘ **สามัคคี** หมายถึง การร่วมมือกับเพื่อนทำงานกลุ่มจนสำเร็จ การไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกในห้องเรียน และในโรงเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

๑.๖.๙ **มีน้ำใจ** หมายถึง การอาสาช่วยงานครูและงานของโรงเรียน ตามโอกาสต่าง ๆ ช่วยเหลือเพื่อนที่ประสบความเดือดร้อนเพียงใด และแสดงความยินดีเมื่อเพื่อนได้รับรางวัลต่างๆ

๑.๖.๑๐ **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ โรงเรียนจรัสพิชชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๑.๖.๑๑ **การดำเนินชีวิต** หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ของบุคคล ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามบทบาทและหน้าที่ทางสังคม ในที่นี้หมายถึง การดำเนินชีวิต ของนักเรียน ซึ่งเป็นการปฏิบัติกิจกรรมในบทบาทและหน้าที่ของความเป็นลูกของพ่อแม่ เป็นนักเรียนของครู และเป็นเพื่อนของเพื่อนในโรงเรียน

๑.๖.๑๒ **เพศ** หมายถึง เพศโดยกำเนิดของนักเรียน จำแนกเป็นเพศชาย และเพศหญิง

๑.๖.๑๓ **ระดับชั้นปี** หมายถึง ระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ จำแนกเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖

๑.๖.๑๔ **อาชีพบิดาหรือมารดา** หมายถึง อาชีพประจำของบิดาหรือมารดา ที่เป็นแหล่งรายได้หลักของครอบครัว

๑.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๓.๑ ได้ทราบการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิต
ของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓.๒ ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการนำหลักคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้
ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ
ระดับชั้นปี และอาชีพบิดาหรือมารดาต่างกัน

๑.๓.๓ ได้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการนำหลัก
คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓.๔ สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นแนวทางส่งเสริมการนำหลักคุณธรรม
พื้นฐาน ๘ ประการ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนจรัสพิชากร อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช